

«Να λέμε λίγα λόγια και καλά!»

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική ζωή](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράκης](#)

«Να λέμε λίγα λόγια και καλά. Και να προσπαθήσουμε τη σιωπή. Χωρίς σιωπή δεν προχωράει η αρετή. Χωρίς σιωπή δεν αποκτιέται η προσευχή. Με τις κουβέντες, με τις κρίσεις και τις κατακρίσεις γίνεται το μυαλό μας αλλοπρόσαλλο... Να αποκτήσετε τη σιωπή. Την εποικοδομητική σιωπή. Να σκέφτεσθε τη ζωή του Χριστού, πώς ζούσε ο Χριστός, πώς συμπεριφερόταν!» (Γερόντισσα Θεοσέμνη, Ι. Μ. Χρυσοπηγής Χανίων).

Η μακαριστή Γερόντισσα της Ι. Μ. Χρυσοπηγής Χανίων (1938-2000), η οποία «γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Λάρισα, σπούδασε στην Αθήνα, έγινε μοναχή στα Μετέωρα, ανέλαβε την ηγουμενία της Ιεράς Μονής της Χρυσοπηγής στα Χανιά και εκοιμήθη εν Κυρίω εκεί» (Καθ. Αν. Κεσελόπουλος), υπήρξε ένας ξεχωριστός άνθρωπος, κυριολεκτικά «ένας μεγάλος αδάμαντας και θησαυρός που έδωσε ο Κύριος στην Εκκλησία.. και που η εκδημία της θεωρείται πλούτος και ευλογία για όλη την Εκκλησία» (πρώην Αρχιεπ. Κρήτης Ειρηναίος). Στην πραγματικότητα η Γερόντισσα, που απαρχής της ζωής της ήταν στραμμένη ψυχή τε και σώματι προς την αγάπη του Κυρίου, ήταν μία αληθινή μοναχή που αγωνίστηκε όσο ο Κύριος

επέτρεψε να ζήσει στον κόσμο τούτο να τηρεί τις άγιες εντολές Του. Διότι αυτό είναι μοναχός, ο αφιερωμένος στον Θεό άνθρωπος: εκείνος που έχει επιλέξει με τη χάρη του Θεού να ζει αταλάντευτα την ευαγγελική ζωή. Και η αγιασμένη αυτή Γερόντισσα αποτελούσε ένα ενσαρκωμένο Ευαγγέλιο. Δεν ήταν πρώτιστα τα λόγια της - αυτά τα εξέφερε όταν και όπου έπρεπε με μεγάλη φειδώ - αλλά ήταν η ζωή της που την καθιστούσε το «κέντρο» των ανθρώπων που την περιέβαλαν: τις αδελφές μοναχές που την ακολουθούσαν αλλά και πολύ κόσμο που την επισκεπτόταν στη Μονή της μετανοίας της, όπου βρέθηκε.

Κι όταν λέμε ότι ήταν το «κέντρο» σημαίνει ότι λειτουργούσε ως θεϊκός μαγνήτης για να παραπέμπει αδιάκοπα στον μόνο Λυτρωτή και Σωτήρα των ανθρώπων, τον Κύριο Ιησού Χριστό. Τον Ιησού Χριστό με άλλα λόγια ζούσε η Γερόντισσα Θεοσέμνη, οπότε και Αυτόν δακτυλοδεικτούσε έργο και λόγω. Κι εκείνο που ιδιαιτέρως φανερώνουν τα παραπάνω λόγια της είναι βεβαίως η αγάπη της προς τον Χριστό που εκφραζόταν ως αγάπη πάντοτε προς τους συνανθρώπους της, αλλά και το ησυχαστικό της πνεύμα, που κύριο γνώρισμά του έχει τη σιωπή. Το λέει ξεκάθαρα: όταν σκέφτεται κανείς τον Χριστό και προσπαθεί να ζήσει σαν Εκείνον χαρακτηρίζεται από την αρετή της σιωπής.

Ακούγεται παράδοξος ο λόγος της σε μία εποχή που ο πληθωρισμός ακριβώς του λόγου θεωρείται από τους περισσότερους ως δεδομένη και υγιής κατάσταση. Μα

τούτο δεν είναι σωστό, τονίζει η Γερόντισσα. Γιατί; Διότι «με τις κουβέντες, με τις κρίσεις και τις κατακρίσεις γίνεται το μυαλό μας αλλοπρόσαλλο!» Αλλοπρόσαλλη δεν είναι πράγματι η εποχή μας; Τίποτε δεν είναι σταθερό που να θεωρείται ως αξία ακατάλυτη. Η μετανεωτερική μάλιστα εποχή στην οποία έχουμε εισέλθει αυτό προβάλλει και εξαγγέλλει: ότι πέραν του ιδίου του ατόμου που μπορεί να αυτοκαθορίζεται και να καθορίζει και τις αξίες τις δικές του και του κόσμου δεν υφίσταται τίποτε άλλο. Ο Θεός, ο κατ' εικόνα Θεού πλασμένος άνθρωπος, η αγαπητική θυσιαστική κοινωνία με τον συνάνθρωπο, ένα πλαίσιο ζωής που σέβεται τη ζωή και όλη τη δημιουργία είναι «αξίες» που εκφράζουν τον «παλαιό» άνθρωπο, τις κοινωνίες που είναι «παρωχημένες», που συνιστούν τροχοπέδη για την «πρόοδο» του ανθρώπου. Και το αποτέλεσμα; Να θεωρείται ο «προοδευτικός» αυτός άνθρωπος «ελεύθερος» ευρισκόμενος αλυσοδεμένος με όλες τις αλυσίδες των παθών του και του Πονηρού ασφαλώς διαβόλου που τα υποκινεί. Δεν χρειάζονται αποδείξεις για το τραγικό αποτέλεσμα: το ζει καθένας που μπαίνει στη διαδικασία να λέει πολλά, να κρίνει τους πάντες και τα πάντα, να κατακρίνει με το παραμικρό τους συνανθρώπους του, πλην βεβαίως του ίδιου του... εαυτού του! Και έρχεται η στιγμή που τελικώς νιώθει άδειος, κενός, σαν να αίρεται από τον εσωτερικό του κόσμο κάθε ικμάδα ζωής - σαν το χώμα που ξεραίνεται και γίνεται πέτρα, μία ζωή χωρίς ζωή!

Και το τραγικό αποτέλεσμα δεν έχει μόνο εγκόσμιες διαστάσεις· προσδιορίζει και την ίδια την αιώνια ζωή, η οποία εκκινά από εδώ και εκτείνεται χωρίς τέλος μετέπειτα. Ο ίδιος ο Κύριος το αποσαφήνισε με τον καθαρότερο τρόπο: «Για κάθε αργό λόγο που θα πείτε, (και αργός λόγος είναι κάθε λόγος που δεν εκφράζει τη σχέση με τον Θεό), θα δώσετε λόγο κατά την ημέρα της κρίσεως. Διότι από τα λόγια σου θα δικαιωθείς και από τα λόγια σου θα κατακριθείς». Κι αυτό συμβαίνει διότι ο λόγος του ανθρώπου, προφορικός ή γραπτός, εκφράζει τον ενδιάθετο λεγόμενο εσωτερικό λόγο του ανθρώπου που βγαίνει από την καρδιά του. Ό,τι κυριαρχεί στην καρδιά αυτό και εκφέρει ο λόγος. Καθαρή η καρδιά; Καθαρά και σωστά και μετρημένα και τα λόγια! Βρόμικη η καρδιά από το πλήρωμα του εγωισμού και των παθών; Βρόμικα και τα λόγια, προσβλητικά, χλευαστικά και ειρωνικά, ή έστω και ανούσια. Κι αυτά τα βρόμικα λόγια όχι μόνο φανερώνουν την ακάθαρτη καρδιά αλλά και, κατά τη Γερόντισσα, δημιουργούν τις συνθήκες για να επιτείνεται το αλλοπρόσαλλο της βρομιάς της.

«Να προσπαθήσουμε τη σιωπή», συνιστά η Γερόντισσα που βασίζεται στον βιβλικοπατερικό λόγο αλλά και στην ίδια την αγιασμένη εμπειρία της. «Να αποκτήσουμε τη σιωπή». Γιατί η σιωπή αποτελεί το μέσον προκειμένου να προχωρήσουμε στην αρετή, ιδίως δε να μπορούμε να προσευχηθούμε. Το συνιστά μεταξύ των άλλων και ο μέγας ασκητικός διδάσκαλος όσιος Ιωάννης της

Κλίμακος: «Η προσευχή είναι η μητέρα της προσευχής». Κι αν σκεφτεί κανείς ότι η προσευχή είναι η κατεξοχήν ένδειξη της αγάπης προς τον Θεό, η πολυλογία και η αργολογία φανερώνουν την ανυπαρξία της αγάπης αυτής. Το λέει και ο ίδιος ο λαός μας: «Τα πολλά λόγια είναι φτώχεια». Η δε Παλαιά Διαθήκη τονίζει: «Από την πολυλογία δεν θα ξεφύγεις την αμαρτία». Η Γερόντισσα όμως διακριτικά συμπληρώνει: Όχι οποιαδήποτε άσκηση σιωπής, αλλά η εποικοδομητική σιωπή γίνεται φορέας της χάρις του Θεού – ό,τι λέει και ο ίδιος της Κλίμακος άγιος με τον όρο «σιωπή εν γνώσει». Γιατί μπορεί κανείς να σιωπά και να... αμαρτάνει! Πώς; Για να μην εκτεθεί απλώς σε ένα περιβάλλον που βλέπει ότι δεν τον... παίρνει να μιλάει, συνεπώς από λόγους κενοδοξίας ασκεί τη σιωπή' όπως μπορεί να μη μιλάει γιατί κρατάει... μούτρα, όπως λέμε, από έναν εγωισμό δηλαδή που θέλει έντονα να δείξει το έλλειμμα της αγάπης του προς κάποιον συνάνθρωπό του. «Γιατί με αποφεύγεις και δεν απαντάς στα μηνύματά μου;» ρώτησε κάποιος έναν θεωρούμενο φίλο του. «Γιατί θέλω να σου δείξω ότι δεν σε θέλω στη ζωή μου και με ενοχλεί η παρουσία σου» απάντησε εκείνος πειραγμένος.

Η εποικοδομητική λοιπόν και εν γνώσει σιωπή είναι η σώζουσα. Δηλαδή αυτή που περιορίζει τα λόγια γιατί αυξάνει τον διάλογο με τον Θεό. «Ο φίλος της σιωπής προσεγγίζει τον Θεό και συνομιλώντας μυστικά μαζί Του φωτίζεται από Αυτόν» (όσιος Ιωάννης Κλίμακος). Κι αυτό σημαίνει ότι επειδή είναι εποικοδομητική η σιωπή αυτή λειτουργεί με διάκριση – γνωρίζει ο ασκών αυτήν πότε θα τη σταματήσει και πότε θα τη συνεχίσει. Γιατί φωτισμένος από τον Θεό αισθάνεται ότι κάποιες φορές ο λόγος του μπορεί να βοηθήσει τον συνάνθρωπό του, να τον νουθετήσει, να τον παρηγορήσει. «Μίλα διά τον Θεόν, σιώπα διά τον Θεόν» ακούμε τον λόγο και των οσίων αββάδων του Γεροντικού, οι οποίοι θεωρούσαν ότι η σιωπή συνιστά ένα από τα σπουδαιότερα αγωνίσματα της ασκητικής τους ζωής.

Ο καθηγητής Κεσελόπουλος συνοψίζοντας θα πει εμπνευσμένα για την αγία Γερόντισσα Θεοσέμνη: «Ήξερε να μεταμορφώνει τη σιωπή σε ησυχαστικό λόγο και τον λόγο σε έλλογη και άναρθρη σιωπή. Δίδασκε περισσότερο με την ησυχία και τη σιωπή του παραδείγματός της. Και όταν, ακόμα, σε κάποια περίπτωση ήταν ανάγκη να εκφράσει τον λογισμό της, ο οποιοσδήποτε λόγος της είχε γνησιότητα, γιατί είχε αντίκρουσμα στη σιωπή της. Μπορούσε να επικοινωνεί με τους ανθρώπους χωρίς πολλά λόγια, γιατί γνώριζε να επικοινωνεί ουσιαστικά διά της προσευχής με τον Χριστό, που είναι ο Λόγος ο από σιγής προελθών. Έμαθε να εναποθέτει εαυτήν και αλλήλους και πάσαν την ζωήν ημών Χριστώ τω Θεώ».

rgdorbas.blogspot.com

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN